

DE BANK

Geel van Van Gogh

WIJ hadden vroeger thuis een ouderwetse divan, een bank was voor mensen met geld. Het hoofdeinde had een beweegbare stang met uitsparingen die zich vastzetten in een metalen staaf. De bovenkant kon getrapt omhoog en daarna in een glijdende beweging weer naar beneden.

Bij de Riagg waar ik werkte, was ik gewend geraakt aan het gebruik van een zitslaapbank voor het analyseren. Mijn cliënten lagen dagelijks drie kwartier op het uitgetrokken zitgedeelte, dat dan zo plat was als een bed. Voor vergaderingen duwde ik dit onderste deel schuin omhoog terug in de zitstand, waardoor er een met de rugleuning samenhangend geheel ontstond. Zo konden er meerdere mensen tegelijk op zitten.

‘Het zitten aan de rechterkant voelde fout tot in mijn botten’

Ik begon de zoektocht naar de analysebank voor mijn werkkruimte thuis bij de prestigieuze meubelzaak BAJA in Haarlem. Daar zag ik een superieure bank, met kleine leren lapjes, voor 15.000 gulden. Hij was prachtig. Ik wilde hem graag hebben, maar had het geld niet. In een bekende zaak hier in Hoofddorp heb ik toen een stevig bed aangeschaft en de matras laten bekleden met een bruine stof.

Later heb ik voor mijn werkkamer thuis net zo'n zitslaapbank gekocht als ik al gebruikte op de Riagg. Er ligt een los kussentje op, met daarop een lapje. Mijn vrouw heeft bruin ribfluweel gebruikt om iets te maken voor onder de schoenen van de liggende cliënten. Het warme geel van mijn ligbank komt terug in het gevlamde Van Gogh-achtig gele marmoleum en de zachtgele bakstenen muur, zodat er een smaakvolle combinatie is ontstaan.

Het huis van Freud in Wenen op de Berggasse is geheel leeg. Ik ben er geweest. Alle meubels staan in Londen. Ik heb het gezien. Hij heeft zijn divan meegenomen op de vlucht en alles precies zo opgesteld als in Wenen. Ik zit net zoals Freud achter de sofa. Tijdens het analyseren zit ik er een meter achter met de cliënt aan mijn rechterhand. Zo moet het. Doordat mijn fauteuil kan draaien heb ik enige bewegingsvrijheid.

Trouwens in deze kamer ben ik niet goed begonnen. De eerste zes weken had ik de cliënt aan mijn linkerkant, maar ik kon er niet aan wennen. Het is net zoiets als op je verkeerde zijde in bed liggen.

Ik ben naar de andere kant verhuisd, wat gelukkig de juiste kant bleek te zijn. Stabiliteit is belangrijk in een analyse, veranderingen zijn ingrijpend, maar het zitten aan de rechterkant van de bank voelde fout tot in mijn botten.

In Nederland zijn ongeveer 600 mensen in psychoanalyse. Tijdens de dagelijkse sessie liggen ze drie kwartier op een bank, terwijl de analyticus achter hen zit. In deze rubriek vertellen de analytici het verhaal van hun bank aan Rolien van Mechelen-de Goede, psychoanalytica te Amsterdam.

Deze keer: de bank van Willem Linschoten.

